

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο τμήμα)

της 21ης Μαρτίου 2018*

«Προδικαστική παραπομπή – Κοινωνική ασφάλιση – Συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας – Συντονισμός των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης – Κανονισμός (ΕΚ) 883/2004 – Άρθρα 7, 63 και 64 – Παροχές ανεργίας – Άνεργος που μεταβαίνει σε άλλο κράτος μέλος – Διατήρηση του δικαιώματος λήψεως παροχών – Διάρκεια»

Στην υπόθεση C-551/16,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Centrale Raad van Beroep (εφετείο για υποθέσεις κοινωνικής ασφάλισης και δημοσιούπαλληλικές υποθέσεις, Κάτω Χώρες) με απόφαση της 26ης Οκτωβρίου 2016, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 31 Οκτωβρίου 2016, στο πλαίσιο της δίκης

J. Klein Schiphorst

κατά

Raad van bestuur van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους R. Silva de Lapuerta (εισηγήτρια), πρόεδρο τμήματος, C.G. Fernlund, A. Arabadžiev, S. Rodin και E. Regan, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: P. Mengozzi

γραμματέας: M. Ferreira, κύρια διοικητική υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζήτησεως της 20ής Σεπτεμβρίου 2017,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- το Raad van bestuur van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen, εκπροσωπούμενο από την J. Hut,
- η Ολλανδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις M. L. Noort και M. K. Bulterman,
- η Τσεχική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους M. Smolek, J. Pavliš και J. Vlácil,
- η Δανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την M. Wolff, καθώς και από τους C. Thorning και J. Nyman-Lindgren,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

- η Πολωνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον B. Majczyna,
- η Σουηδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις A. Falk, C. Meyer-Seitz και H. Shev, καθώς και από τους L. Swedenborg και F. Bergius,
- η Νορβηγική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους K. Moen και D. Lund,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους M. van Beek και D. Martin,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 29ης Νοεμβρίου 2017,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 64, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού (ΕΚ) 883/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας (ΕΕ 2004, L 166, σ. 1, και διορθωτικό ΕΕ 2004, L 200, σ. 1), όπως έχει τροποποιηθεί με τον κανονισμό (ΕΕ) 465/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2012 (ΕΕ 2012, L 149, σ. 4) (στο εξής: κανονισμός 883/2004).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ του J. Klein Schiphorst και του Raad van bestuur van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen (διοικητικού συμβουλίου του φορέα διαχείρισεως των ασφαλειών μισθωτών εργαζομένων, Κάτω Χώρες), όσον αφορά την απόρριψη της αιτήσεώς του να παραταθεί η περίοδος εξαγωγής της παροχής του ανεργίας πέραν των τριών μηνών.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

Η Συμφωνία ΕΚ-Ελβετίας

- 3 Το άρθρο 8 της Συμφωνίας για την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών της, αφενός, και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας, αφετέρου, η οποία υπογράφηκε στο Λουξεμβούργο στις 21 Ιουνίου 1999 και εγκρίθηκε εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας με την απόφαση 2002/309/ΕΚ, Ευρατόμ του Συμβουλίου και της Επιτροπής, σχετικά με τη συμφωνία επιστημονικής και τεχνολογικής συνεργασίας, της 4ης Απριλίου 2002, για τη σύναψη επτά συμφωνιών με την Ελβετική Συνομοσπονδία (ΕΕ 2002, L 114, σ. 1, στο εξής: Συμφωνία ΕΚ-Ελβετίας), ορίζει:

«Τα συμβαλλόμενα μέρη ρυθμίζουν, σύμφωνα με το παράρτημα ΙΙ, τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης με στόχο να εξασφαλίσουν ιδίως:

[...]

β) τον καθορισμό της εφαρμοστέας νομοθεσίας·

[...]

δ) την καταβολή των παροχών στα πρόσωπα που διαμένουν στην επικράτεια των συμβαλλομένων μερών·

[...]».

- 4 Το άρθρο 1 του παραρτήματος II της Συμφωνίας ΕΚ-Ελβετίας, το οποίο αφορά τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης, όπως έχει τροποποιηθεί με την απόφαση 1/2012 της Μεικτής Επιτροπής που συστάθηκε βάσει της Συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών της, αφενός, και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας, αφετέρου, για την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων, της 31ης Μαρτίου 2012 (ΕΕ 2012, L 103, σ. 51), προβλέπει:

«1. Τα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνούν να εφαρμόζουν μεταξύ τους, όσον αφορά τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης, τις νομικές πράξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις οποίες γίνεται αναφορά στο τμήμα Α του παρόντος παραρτήματος και όπως αυτές τροποποιήθηκαν από το τμήμα Α του παρόντος παραρτήματος ή κανόνες ισοδύναμους με αυτές τις πράξεις.

2. Ο όρος “κράτος(-η) μέλος(-η)” που περιλαμβάνεται στις νομικές πράξεις που αναφέρονται στο τμήμα Α του παρόντος παραρτήματος θεωρείται ότι, πέραν των κρατών που καλύπτονται από τις σχετικές νομικές πράξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, περιλαμβάνει και την Ελβετία.»

- 5 Το τμήμα Α του παραρτήματος αυτού παραπέμπει, μεταξύ άλλων, στον κανονισμό 883/2004.

Ο κανονισμός 883/2004

- 6 Οι αιτιολογικές σκέψεις 3, 4, 32 και 45 του κανονισμού 883/2004 έχουν ως εξής:

«(3) Ο κανονισμός (ΕΟΚ) 1408/71 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1971, περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας [(ΕΕ ειδ. έκδ. 05/001, σ. 73),] τροποποιήθηκε και ενημερώθηκε με διάφορες ευκαιρίες, προκειμένου να ληφθούν υπόψη όχι μόνον οι εξελίξεις σε κοινοτικό επίπεδο, συμπεριλαμβανομένων των αποφάσεων του Δικαστηρίου, αλλά και οι αλλαγές της νομοθεσίας, σε εθνικό επίπεδο. Οι παράγοντες αυτοί συνέτειναν ώστε οι κοινοτικοί κανόνες συντονισμού να καταστούν περίπλοκοι και μακροσκελείς. Κατά συνέπεια, είναι θεμελιώδους σημασίας να αντικατασταθούν οι εν λόγω κανόνες και, παράλληλα, να εκσυγχρονισθούν και να απλουστευθούν, προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος της ελεύθερης κυκλοφορίας των προσώπων.

(4) Είναι ανάγκη να γίνουν σεβαστά τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των εθνικών νομοθεσιών κοινωνικής ασφάλειας και να εκπονηθεί απλώς ένα σύστημα συντονισμού.

[...]

(32) Προκειμένου να τονωθεί η κινητικότητα των εργαζομένων, είναι ιδιαίτερα σκόπιμο να διευκολύνεται η αναζήτηση εργασίας στα διάφορα κράτη μέλη. Είναι, συνεπώς, αναγκαίο να εξασφαλισθεί στενότερος και αποτελεσματικότερος συντονισμός μεταξύ των συστημάτων ασφάλισης ανεργίας και των υπηρεσιών απασχόλησης όλων των κρατών μελών.

(45) Δεδομένου ότι ο στόχος της προβλεπόμενης δράσης, εν άλλους, μέτρα συντονισμού προκειμένου να διασφαλίζεται ότι το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας προσώπων μπορεί να ασκείται αποτελεσματικά, δεν μπορεί να επιτευχθεί επαρκώς από τα κράτη μέλη και δύναται, συνεπώς, λόγω του μεγέθους και των αποτελεσμάτων της εν λόγω δράσης, να επιτευχθεί καλλίτερα σε κοινοτικό επίπεδο, η Κοινότητα μπορεί να λάβει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της

επικουρικότητας, η οποία ορίζεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, η οποία ορίζεται επίσης στο εν λόγω άρθρο, ο παρών κανονισμός δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη του στόχου αυτού».

7 Το άρθρο 2, παράγραφος 1, του κανονισμού 883/2004 ορίζει:

«Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται στους υπηκόους κράτους μέλους, τους ανιθαγενείς και τους πρόσφυγες που κατοικούν σε κράτος μέλος και υπάγονται ή είχαν υπαχθεί στη νομοθεσία ενός ή περισσότερων κρατών μελών καθώς και στα μέλη της οικογένειάς τους και στους επιζώντες τους.»

8 Κατά το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού:

«Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται στις νομοθεσίες που αφορούν τους κλάδους κοινωνικής ασφάλισης που έχουν σχέση με:

[...]

η) παροχές ανεργίας

[...]».

9 Το άρθρο 7 του εν λόγω κανονισμού, με τίτλο «Άρση των ρητρών κατοικίας», ορίζει:

«Εκτός εάν προβλέπει άλλως ο παρών κανονισμός, οι παροχές σε χρήμα οι οποίες οφείλονται δυνάμει της νομοθεσίας ενός ή περισσότερων κρατών μελών ή δυνάμει του παρόντος κανονισμού δεν υπόκεινται σε μείωση, τροποποίηση, αναστολή, κατάργηση ή κατάσχεση λόγω του γεγονότος ότι ο δικαιούχος ή τα μέλη της οικογένειάς του κατοικούν σε κράτος μέλος άλλο από εκείνο στο οποίο ευρίσκεται ο φορέας που είναι υπεύθυνος για την καταβολή παροχών.»

10 Το άρθρο 63 του ίδιου κανονισμού, με τίτλο «Ειδική διάταξη για τη μη εφαρμογή της ρήτρας κατοικίας», ορίζει:

«Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου, το άρθρο 7 εφαρμόζεται μόνο στις περιπτώσεις που προβλέπονται στα άρθρα 64, 65 και 65α και εντός των αναφερόμενων σε αυτά ορίων.»

11 Το άρθρο 64 του κανονισμού 883/2004, με τίτλο «Άνεργοι που μεταβαίνουν σε άλλο κράτος μέλος», προβλέπει:

«1. Ο πλήρως άνεργος, ο οποίος πληροί τους όρους της νομοθεσίας του αρμόδιου κράτους μέλους για τη θεμελίωση δικαιώματος παροχών και μεταβαίνει σε άλλο κράτος μέλος για να αναζητήσει εκεί απασχόληση, διατηρεί το δικαίωμα των χρηματικών παροχών ανεργίας υπό τους ακόλουθους όρους και σύμφωνα με τους ακόλουθους περιορισμούς:

[...]

γ) το δικαίωμα παροχών διατηρείται για περίοδο τριών μηνών από την ημερομηνία κατά την οποία ο ενδιαφερόμενος έπαυσε να είναι στη διάθεση των υπηρεσιών απασχόλησης του κράτους μέλους από το οποίο αναχώρησε, υπό τον όρο ότι η συνολική διάρκεια χορήγησης των παροχών δεν υπερβαίνει τη συνολική χρονική διάρκεια του δικαιώματός του σε παροχές δυνάμει της νομοθεσίας του σχετικού κράτους μέλους· η περίοδος τριών μηνών δύναται να παρατείνεται από την αρμόδια υπηρεσία ή φορέα έως έξι μήνες κατ' ανώτατο όριο·

[...]

2. Εάν ο ενδιαφερόμενος επιστρέψει στο αρμόδιο κράτος μέλος κατά τη λήξη της περιόδου κατά την οποία έχει δικαίωμα παροχών σύμφωνα με την παράγραφο 1 στοιχείο γ' ή ενωρίτερα, εξακολουθεί να έχει δικαίωμα παροχών υπό τη νομοθεσία του εν λόγω κράτους μέλους. Χάνει κάθε δικαίωμα παροχών υπό τη νομοθεσία του αρμόδιου κράτους μέλους εάν δεν επιστρέψει εκεί κατά τη λήξη της περιόδου αυτής ή ενωρίτερα, με την επιφύλαξη ευνοϊκότερων διατάξεων της νομοθεσίας αυτής. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, οι αρμόδιες υπηρεσίες ή φορείς μπορούν να επιτρέψουν στον ενδιαφερόμενο να επιστρέψει σε μεταγενέστερη ημερομηνία χωρίς να χάνει τα δικαιώματά του.

[...]»

Το ολλανδικό δίκαιο

12 Το άρθρο 3:4 του *Algemene wet bestuursrecht* (διοικητικού κώδικα) ορίζει:

«1. Το διοικητικό όργανο σταθμίζει τα συμφέροντα που θίγονται άμεσα από την απόφαση, εντός των ορίων που επιβάλλει ο νόμος ή η φύση της αρμοδιότητας που πρέπει να ασκηθεί.

2. Τα δυσμενή για έναν ή περισσότερους ενδιαφερομένους αποτελέσματα δεν μπορούν να είναι δυσανάλογα σε σχέση με τους σκοπούς που επιδιώκονται με την απόφαση.»

13 Κατά το άρθρο 19, παράγραφος 1, στοιχείο e, του *Werkloosheidswet* (νόμου περί ανεργίας, στο εξής: *WW*), ο εργαζόμενος ο οποίος, για άλλους λόγους πλην διακοπών, κατοικεί ή διαμένει εκτός των Κάτω Χωρών δεν έχει δικαίωμα στις παροχές.

14 Κατά το άρθρο 19, παράγραφοι 9 και 10, του *WW*:

«9. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, στοιχείο e, το δικαίωμα στις παροχές διατηρείται όσον αφορά τον εργαζόμενο που για άλλους λόγους πλην διακοπών κατοικεί ή διαμένει εκτός των Κάτω Χωρών, αν αυτός κατά τη διάρκεια της εν λόγω διαμονής μετέχει σε δραστηριότητες που ευνοούν την επαγγελματική ένταξη κατά την έννοια των κεφαλαίων VI και ΧΑ, υπό τον όρο ότι:

- a. οι δραστηριότητες αυτές δεν διαρκούν πάνω από έξι μήνες·
- b. οι δραστηριότητες αυτές, όπως προκύπτει από τη δήλωση προθέσεως, παρέχουν πραγματική προοπτική για μετέπειτα σύναψη εργασιακής σχέσεως διάρκειας τουλάχιστον έξι μηνών· και
- c. οι δραστηριότητες αυτές πραγματοποιούνται σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε άλλο κράτος μέρος της Συμφωνίας για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο ή στην Ελβετία.

10. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ως “δήλωση προθέσεως” νοείται: μια υπογεγραμμένη δήλωση στην οποία ο υπογράφων αναφέρει ότι προτίθεται να προσλάβει εργαζόμενο ο οποίος συμμετέχει σε δραστηριότητες που ευνοούν την επαγγελματική του ένταξη κατά την έννοια των κεφαλαίων VI και ΧΑ, μετά την ολοκλήρωση των δραστηριοτήτων αυτών.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

15 Ο J. Klein Schiphorst, Ολλανδός υπήκοος, ενώ διέμενε στις Κάτω Χώρες και ελάμβανε εκεί, από τις 2 Μαΐου 2011, παροχές ανεργίας δυνάμει του *WW*, ενημέρωσε, στις 19 Ιουλίου 2012, τον φορέα διαχείρισης των ασφαλειών μισθωτών εργαζομένων (στο εξής: *Uwv*) ότι επρόκειτο να μεταβεί στην Ελβετία προς ανεύρεση εργασίας και ζήτησε προς τούτο να διατηρήσει το δικαίωμά του σε παροχές ανεργίας.

- 16 Με απόφαση της 8ης Αυγούστου 2012, ο Uwn δέχθηκε την αίτηση του J. Klein Schiphorst για την περίοδο από 1ης Σεπτεμβρίου 2012 έως τις 30 Νοεμβρίου 2012.
- 17 Με ηλεκτρονικό μήνυμα της 19ης Νοεμβρίου 2012, ο J. Klein Schiphorst ζήτησε από τον Uwn, βάσει του κανονισμού 883/2004, την παράταση της περιόδου εξαγωγής των παροχών ανεργίας πέραν των τριών μηνών.
- 18 Με τις αποφάσεις της 21ης Νοεμβρίου 2012 και της 16ης Ιανουαρίου 2013, ο Uwn απέρριψε την αίτηση αυτή καθώς και τη διοικητική προσφυγή που ασκήθηκε κατά της εν λόγω απορριπτικής αποφάσεως. Στη δεύτερη απόφαση, ο Uwn εξήγησε ότι δεν ασκούσε την ευχέρεια που παρέχεται στις αρμόδιες υπηρεσίες ή στους αρμόδιους φορείς δυνάμει του άρθρου 64, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 883/2004 να παρατείνουν την περίοδο εξαγωγής των παροχών ανεργίας έως το ανώτατο όριο των έξι μηνών.
- 19 Με απόφαση της 2ας Οκτωβρίου 2013, το rechtbank Amsterdam (πρωτοδικείο του Άμστερνταμ, Κάτω Χώρες) δέχθηκε την προσφυγή που άσκησε ο J. Klein Schiphorst κατά της αποφάσεως του Uwn της 16ης Ιανουαρίου 2013, με το αιτιολογικό ότι ο Uwn δεν είχε αιτιολογήσει επαρκώς τους λόγους για τους οποίους δεν ασκούσε την ευχέρεια αυτή.
- 20 Με απόφαση της 15ης Νοεμβρίου 2013, ο Uwn έκρινε εκ νέου αβάσιμη τη διοικητική προσφυγή του J. Klein Schiphorst κατά της αποφάσεως της 21ης Νοεμβρίου 2012. Θεωρώντας ότι οι πιθανότητες εξεύρεσης εργασίας ήταν εν γένει μεγαλύτερες στις Κάτω Χώρες από εκείνες που είχε σε άλλες χώρες, ο Uwn επισήμανε ότι είχε ως αρχή να μην παρατείνει την εξαγωγή των παροχών ανεργίας μετά την περίοδο των τριών μηνών, σύμφωνα με τις οδηγίες του Minister van Sociale zaken en Werkgelegenheid (Υπουργού Κοινωνικών Υποθέσεων και Απασχόλησης, Κάτω Χώρες). Στο πλαίσιο αυτό, ο Uwn εκτίμησε ότι από τις πρωτοβουλίες του J. Klein Schiphorst για εύρεση εργασίας στην Ελβετία και από τις περιστάσεις που επικαλέσθηκε αυτός δεν μπορούσε να θεωρηθεί ότι ήταν παράλογο, εν προκειμένω, να εμμένει στην αρχή αυτή.
- 21 Με απόφαση της 4ης Ιουνίου 2014, το rechtbank Amsterdam (πρωτοδικείο του Άμστερνταμ) απέρριψε την προσφυγή που άσκησε ο J. Klein Schiphorst κατά της αποφάσεως της 15ης Νοεμβρίου 2013. Το εν λόγω δικαστήριο έκρινε ότι, λαμβανομένου υπόψη του ότι το άρθρο 64, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 883/2004 παρέχει διακριτική ευχέρεια, ο Uwn μπορούσε να ασκήσει την ευχέρεια αυτή σύμφωνα με τους κανόνες του εθνικού δικαίου.
- 22 Ο J. Klein Schiphorst άσκησε έφεση κατά της τελευταίας αυτής αποφάσεως ενώπιον του Centrale Raad van Beroep (εφετείου αρμόδιου για υποθέσεις κοινωνικής ασφάλισης και δημοσιούπαλληλικές υποθέσεις, Κάτω Χώρες).
- 23 Στο πλαίσιο αυτό, το αιτούν δικαστήριο διατηρεί αμφιβολίες ως προς τη συμβατότητα με το δίκαιο της Ένωσης της αποφάσεως με την οποία ο Uwn αρνείται να ασκήσει υπέρ του J. Klein Schiphorst την ευχέρεια, η οποία παρέχεται στις αρμόδιες υπηρεσίες ή στους αρμόδιους φορείς από το άρθρο 64, παράγραφος 1, στοιχείο γ', δεύτερο τμήμα της περιόδου, του κανονισμού 883/2004, να παρατείνουν τη διάρκεια εξαγωγής των παροχών ανεργίας πέραν των τριών μηνών.
- 24 Ειδικότερα, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται, πρώτον, ως προς το κατά πόσον τα κράτη μέλη δικαιούνται να μην ασκούν υπό οποιοσδήποτε συνθήκες την ευχέρεια αυτή. Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως στο ερώτημα αυτό, το εν λόγω δικαστήριο εκτιμά ότι θα ήταν αναγκαίο να καθορισθεί αν, λαμβανομένων υπόψη του αντικειμένου και του σκοπού του κανονισμού 883/2004, της απαγορεύσεως επιβολής ρήτρας κατοικίας και της ελεύθερης κυκλοφορίας των πολιτών της Ένωσης και των εργαζομένων, τα κράτη μέλη μπορούν, κατ' αρχήν, να αρνηθούν να ασκήσουν την εν λόγω ευχέρεια και να περιοριστούν να κάνουν συγκεκριμένα χρήση της ευχέρειας αυτής μόνο σε ειδικές περιπτώσεις. Τέλος, σε περίπτωση εκ νέου αρνητικής απαντήσεως, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται με ποιον τρόπο οφείλουν να κάνουν χρήση της ευχέρειας αυτής τα κράτη μέλη.

25 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Centrale Raad van Beroep (εφετείο για υποθέσεις κοινωνικής ασφάλισης και δημοσιούπαλληλικές υποθέσεις) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα εξής προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Δύναται η κατά το άρθρο 64, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 883/2004 ευχέρεια, λαμβανομένων υπόψη των άρθρων 63 και 7 [του κανονισμού αυτού], του σκοπού του εν λόγω κανονισμού και της ελεύθερης κυκλοφορίας των προσώπων και των εργαζομένων, να ασκηθεί με απόρριψη, κατ' αρχήν, κάθε αιτήσεως παρατάσεως της διάρκειας της εξαγωγής παροχών ανεργίας, εκτός αν ο Ύψν εκτιμά ότι οι ιδιαίτερες περιστάσεις της συγκεκριμένης περιπτώσεως, για παράδειγμα η ύπαρξη συγκεκριμένων και ορατών προοπτικών απασχόλησης, ευλόγως δεν του επιτρέπουν να αρνηθεί την παράταση της διάρκειας της εξαγωγής;

2) Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως στο ερώτημα αυτό: Πώς οφείλουν τα κράτη μέλη να ασκούν την ευχέρεια την οποία παρέχει το άρθρο 64, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 883/2004;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Εισαγωγικές παρατηρήσεις

26 Τα προδικαστικά ερωτήματα αφορούν την ερμηνεία του κανονισμού 883/2004, ειδικότερα του άρθρου 64 του κανονισμού αυτού, το οποίο ρυθμίζει τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες ο πλήρως άνεργος ο οποίος πληροί τους όρους που απαιτούνται από τη νομοθεσία του αρμόδιου κράτους μέλους για τη θεμελίωση δικαιώματος παροχών και ο οποίος μεταβαίνει σε άλλο κράτος μέλος για να αναζητήσει εκεί εργασία διατηρεί το δικαίωμα των χρηματικών παροχών ανεργίας.

27 Εν προκειμένω, όπως προκύπτει από την απόφαση περί παραπομπής, η διαφορά της κύριας δίκης αφορά τη διατήρηση του δικαιώματος σε παροχές ανεργίας Ολλανδού υπηκόου ο οποίος δεν μετέβη σε άλλο κράτος μέλος, αλλά σε τρίτο κράτος, δηλαδή στην Ελβετική Συνομοσπονδία, για να αναζητήσει εργασία.

28 Κατά το άρθρο 8 της Συμφωνίας ΕΚ-Ελβετίας, τα συμβαλλόμενα μέρη ρυθμίζουν, σύμφωνα με το παράρτημα II της εν λόγω Συμφωνίας, τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης με στόχο να εξασφαλίσουν, μεταξύ άλλων, τον καθορισμό της εφαρμοστέας νομοθεσίας και την καταβολή των παροχών στα πρόσωπα που διαμένουν στην επικράτεια των συμβαλλομένων μερών. Το τμήμα Α, σημείο 1, του παραρτήματος II της Συμφωνίας ΕΚ-Ελβετίας προβλέπει την εφαρμογή του κανονισμού 883/2004 μεταξύ των συμβαλλομένων μερών. Επομένως και δεδομένου ότι, κατά το άρθρο 1, παράγραφος 2, του εν λόγω παραρτήματος, «[ο] όρος “κράτος(-η) μέλος(-η)” που περιλαμβάνεται στις νομικές πράξεις που αναφέρονται στο τμήμα Α του παρόντος παραρτήματος θεωρείται ότι, πέραν των κρατών που καλύπτονται από τις σχετικές νομικές πράξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, περιλαμβάνει και την Ελβετία», οι διατάξεις του κανονισμού αυτού καλύπτουν και την Ελβετική Συνομοσπονδία.

29 Υπό τις συνθήκες αυτές, η περίπτωση του προσφεύγοντος της κύριας δίκης, υπηκόου κράτους μέλους ο οποίος υπάγεται στην ολλανδική νομοθεσία περί παροχών ανεργίας και μεταβαίνει στην Ελβετία για να αναζητήσει εκεί εργασία, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 883/2004.

Επί του πρώτου ερωτήματος

- 30 Με το πρώτο του ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, εάν το άρθρο 64, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 883/2004 έχει την έννοια ότι αντιτίθεται σε εθνικό μέτρο, όπως το επίμαχο στην υπόθεση της κύριας δίκης, το οποίο επιβάλλει στον αρμόδιο φορέα να απορρίπτει κατά κανόνα κάθε αίτηση παρατάσεως της περιόδου εξαγωγής παροχών ανεργίας πέραν των τριών μηνών, εκτός αν ο εν λόγω φορέας εκτιμά ότι η απόρριψη της αιτήσεως αυτής θα κατέληγε σε παράλογο αποτέλεσμα.
- 31 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι σκοπός του κανονισμού 883/2004, κατά τις αιτιολογικές σκέψεις του 4 και 45, είναι ο συντονισμός των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισως που ισχύουν στα κράτη μέλη προς διασφάλιση της πραγματικής ασκήσεως της ελεύθερης κυκλοφορίας των προσώπων. Με τον κανονισμό αυτόν εκσυγχρονίσθηκαν και απλοποιήθηκαν οι κανόνες που περιλαμβάνονται στον κανονισμό 1408/71, ενώ διατηρήθηκε παράλληλα ο ίδιος σκοπός με αυτόν που είχε και ο κανονισμός 1408/71.
- 32 Όπως προκύπτει από το άρθρο 64, παράγραφος 1, του κανονισμού 883/2004, ο πλήρως άνεργος που πληροί τους όρους της νομοθεσίας του αρμόδιου κράτους μέλους για τη θεμελίωση δικαιώματος παροχών και ο οποίος μεταβαίνει σε άλλο κράτος μέλος για να αναζητήσει εκεί εργασία διατηρεί το δικαίωμα σε χρηματικές παροχές ανεργίας υπό τους όρους και σύμφωνα με τους περιορισμούς που απαριθμούνται στη διάταξη αυτή.
- 33 Ειδικότερα, το άρθρο 64, παράγραφος 1, στοιχείο γ', πρώτο τμήμα της περιόδου, του εν λόγω κανονισμού προβλέπει ότι το δικαίωμα παροχών «διατηρείται» για περίοδο τριών μηνών από την ημερομηνία κατά την οποία ο ενδιαφερόμενος έπαυσε να είναι στη διάθεση των υπηρεσιών απασχόλησης του κράτους μέλους από το οποίο αναχώρησε, υπό τον όρο ότι η συνολική διάρκεια χορήγησης των παροχών δεν υπερβαίνει τη συνολική χρονική διάρκεια του δικαιώματός του σε παροχές δυνάμει της νομοθεσίας του κράτους μέλους αυτού. Το άρθρο 64, παράγραφος 1, στοιχείο γ', δεύτερο τμήμα της περιόδου, του ίδιου κανονισμού ορίζει, όμως, ότι η περίοδος αυτή των τριών μηνών «δύναται» να παρατείνεται από την αρμόδια υπηρεσία ή τον αρμόδιο φορέα έως το ανώτατο όριο των έξι μηνών.
- 34 Κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, για την ερμηνεία διατάξεως του δικαίου της Ένωσης πρέπει να λαμβάνεται υπόψη όχι μόνον το γράμμα της, αλλά και το πλαίσιο στο οποίο αυτή εντάσσεται, καθώς και οι σκοποί που επιδιώκονται με τη ρύθμιση της οποίας αποτελεί μέρος (απόφαση της 8ης Νοεμβρίου 2016, Ογνγανον, C-554/14, EU:C:2016:835, σκέψη 31).
- 35 Από το γράμμα του άρθρου 64, παράγραφος 1, στοιχείο γ', πρώτο τμήμα της περιόδου, του κανονισμού 883/2004 προκύπτει άνευ ετέρου ότι το δικαίωμα σε παροχές ανεργίας διασφαλίζεται για περίοδο τριών μηνών στον πλήρως άνεργο που μεταβαίνει σε άλλο κράτος μέλος προς αναζήτηση εργασίας. Συναφώς, το Δικαστήριο έχει κρίνει, όσον αφορά το άρθρο 69 του κανονισμού 1408/71, διάταξη προγενέστερη του άρθρου 64 του κανονισμού 883/2004, ότι η πρώτη από τις διατάξεις αυτές παρείχε στον εργαζόμενο που τελούσε σε ανεργία τη δυνατότητα να αποφύγει για ορισμένη περίοδο, ώστε να μπορέσει να ζητήσει εργασία σε άλλο κράτος μέλος, την υποχρέωση που του επιβάλλουν οι διάφορες εθνικές νομοθεσίες να τίθεται στη διάθεση των υπηρεσιών απασχολήσεως του αρμοδίου κράτους, χωρίς εντούτοις να χάνει το δικαίωμα επιδόματος ανεργίας έναντι του κράτους αυτού (αποφάσεις της 19ης Ιουνίου 1980, Testa κ.λπ., 41/79, 121/79 και 796/79, EU:C:1980:163, σκέψη 4, καθώς και της 21ης Φεβρουαρίου 2002, Rydergård, C-215/00, EU:C:2002:111, σκέψη 17).
- 36 Ως προς το άρθρο 64, παράγραφος 1, στοιχείο γ', δεύτερο τμήμα της περιόδου, του κανονισμού 883/2004, αυτό ορίζει ότι η επίμαχη περίοδος των τριών μηνών «δύναται» να παρατείνεται από την αρμόδια υπηρεσία ή τον αρμόδιο φορέα έως το ανώτατο όριο των έξι μηνών.

- 37 Συναφώς, όπως επισημαίνουν με τις γραπτές παρατηρήσεις τους η Ολλανδική, η Δανική, η Σουηδική και η Νορβηγική Κυβέρνηση, από τη χρήση της φράσης «δύναται» προκύπτει ότι το γράμμα της διατάξεως αυτής δεν επιβάλλει στους αρμόδιους φορείς την παράταση, έως το ανώτατο όριο των έξι μηνών, της περιόδου κατά την οποία διατηρούνται οι παροχές ανεργίας που εισπράττει ο πλήρως άνεργος ο οποίος μεταβαίνει σε άλλο κράτος μέλος για να αναζητήσει εκεί εργασία.
- 38 Εξάλλου, όπως διευκρίνισαν όλοι οι παρεμβαίνοντες κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, από τις προπαρασκευαστικές εργασίες που κατέληξαν στη θέσπιση της διατάξεως αυτής προκύπτει, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 34 των προτάσεών του, ότι κατόπιν της μη συναιδέσεως του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην αρχική πρόταση της Επιτροπής να καταστεί υποχρεωτική η εξάμηνη περίοδος εξαγωγής, τα κράτη μέλη συμφώνησαν τελικά στη διατύπωση του άρθρου 64, παράγραφος 1, στοιχείο γ', δεύτερο τμήμα της περιόδου, του κανονισμού 883/2004.
- 39 Όσον αφορά το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται το άρθρο 64, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 883/2004, πρέπει να τονιστεί, αφενός, ότι οι παροχές ανεργίας καταβάλλονται από τον αρμόδιο φορέα σύμφωνα με τη νομοθεσία που αυτός εφαρμόζει και με δική του επιβάρυνση, κατά το άρθρο 64, παράγραφος 1, στοιχείο δ', του κανονισμού αυτού.
- 40 Αφετέρου, από το άρθρο 64, παράγραφος 2, του εν λόγω κανονισμού προκύπτει ότι, εάν ο ενδιαφερόμενος δεν επιστρέψει στο αρμόδιο κράτος μέλος κατά τη λήξη ή πριν τη λήξη της περιόδου κατά την οποία έχει δικαίωμα παροχών δυνάμει του άρθρου 64, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του ίδιου κανονισμού, δηλαδή, μετά από τρεις μήνες ή, ενδεχομένως, εάν η περίοδος αυτή παραταθεί από τους αρμόδιους φορείς, μετά από έξι μήνες κατ' ανώτατο όριο, χάνει κάθε δικαίωμα παροχών βάσει της νομοθεσίας του αρμόδιου κράτους μέλους, αλλά οι εν λόγω φορείς μπορούν, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, να επιτρέψουν στον ενδιαφερόμενο να επιστρέψει σε μεταγενέστερη ημερομηνία χωρίς απώλεια των δικαιωμάτων του.
- 41 Όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 55 των προτάσεών του, η διάταξη αυτή επιτρέπει μεταξύ άλλων στους αρμόδιους φορείς να παρατείνουν, «σε εξαιρετικές περιπτώσεις», την περίοδο των τριών μηνών κατά την οποία ο ενδιαφερόμενος έχει δικαίωμα παροχών, προκειμένου να αποφευχθεί το ενδεχόμενο να προκληθούν δυσανάλογα αποτελέσματα από την απώλεια κάθε δικαιώματος παροχών σε περίπτωση καθυστερημένης επιστροφής κατά τη λήξη της περιόδου αυτής. Η δυνατότητα αυτή επιβεβαιώνει ότι η περίοδος εξαγωγής των παροχών ανεργίας μπορεί να περιοριστεί σε τρεις μήνες, οι δε αρμόδιοι φορείς δεν υποχρεούνται από το άρθρο 64, παράγραφος 1, στοιχείο γ', δεύτερο τμήμα της περιόδου, του κανονισμού 883/2004 να παρατείνουν την περίοδο αυτή έως το ανώτατο όριο των έξι μηνών.
- 42 Η διαπίστωση αυτή ενισχύεται από το γεγονός ότι ο κανονισμός 883/2004 δεν καθορίζει τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες μπορεί να δοθεί στον πλήρως άνεργο που μεταβαίνει σε άλλο κράτος μέλος για να αναζητήσει εργασία παράταση της περιόδου αυτής πέραν των τριών μηνών.
- 43 Όσον αφορά τον σκοπό που επιδιώκει ο κανονισμός 883/2004, όπως υπομνήσθηκε στη σκέψη 31 της παρούσας αποφάσεως, ο εν λόγω κανονισμός αποσκοπεί στον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης που ισχύουν στα κράτη μέλη προς διασφάλιση της πραγματικής ασκήσεως της ελεύθερης κυκλοφορίας.
- 44 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι ο κανονισμός αυτός δεν θεσπίζει κοινό σύστημα κοινωνικής ασφάλισης, αλλά διατηρεί ως έχουν τα διάφορα εθνικά συστήματα και έχει ως μοναδικό σκοπό να εξασφαλίσει τον συντονισμό των συστημάτων αυτών προς διασφάλιση της πραγματικής ασκήσεως της ελεύθερης κυκλοφορίας των προσώπων. Ο εν λόγω κανονισμός επιτρέπει, επομένως, τη διατήρηση διαφορετικών συστημάτων από τα οποία απορρέουν διαφορετικές απαιτήσεις έναντι διαφορετικών φορέων κατά των οποίων ο δικαιούχος έχει άμεσα δικαιώματα δυνάμει είτε μόνον του εθνικού δικαίου

είτε του εθνικού δικαίου συμπληρούμενου εν ανάγκη από το δίκαιο της Ένωσης (βλ., υπό την έννοια αυτή, αποφάσεις της 19ης Σεπτεμβρίου 2013, Brey, C-140/12, EU:C:2013:565, σκέψη 43, και της 14ης Ιουνίου 2016, Επιτροπή κατά Ηνωμένου Βασιλείου, C-308/14, EU:C:2016:436, σκέψη 67).

- 45 Περαιτέρω, πρέπει να τονιστεί ότι, υπό το καθεστώς του κανονισμού 1408/71, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι το δικαίωμα διατηρήσεως των παροχών ανεργίας για περίοδο τριών μηνών συντελεί στη διασφάλιση της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 19ης Ιουνίου 1980, Testa κ.λπ., 41/79, 121/79 και 796/79, EU:C:1980:163, σκέψη 14). Το συμπέρασμα αυτό επιβάλλεται επίσης και όσον αφορά τον κανονισμό 883/2004, στον βαθμό που ο εν λόγω κανονισμός, πέραν του ότι διασφαλίζει την εξαγωγή των παροχών ανεργίας για περίοδο τριών μηνών, επιτρέπει την παράταση της περιόδου αυτής έως το ανώτατο όριο των έξι μηνών.
- 46 Επομένως, το άρθρο 64, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 883/2004 διασφαλίζει την εξαγωγή των παροχών ανεργίας μόνο για περίοδο τριών μηνών, παρέχοντας ωστόσο τη δυνατότητα, δυνάμει του εθνικού δικαίου, παρατάσεως της εν λόγω περιόδου έως το ανώτατο όριο των έξι μηνών.
- 47 Η ερμηνεία αυτή δεν κλονίζεται από την αρχή της άρσεως των ρητρών κατοικίας στην οποία αναφέρεται το αιτούν δικαστήριο με το προδικαστικό του ερώτημα, όπως η αρχή αυτή διατυπώνεται στο άρθρο 7 του κανονισμού 883/2004.
- 48 Συγκεκριμένα, από το άρθρο αυτό, και ειδικότερα από τη φράση «εκτός εάν [ο κανονισμός 883/2004] προβλέπει άλλως», προκύπτει ότι ο κανονισμός αυτός περιλαμβάνει ειδικές διατάξεις που εισάγουν παρέκκλιση από την αρχή της άρσεως των ρητρών κατοικίας. Τούτο ισχύει στην περίπτωση του άρθρου 63 του εν λόγω κανονισμού, με τίτλο «[ε]ιδική διάταξη για τη μη εφαρμογή της ρήτρας κατοικίας», το οποίο προβλέπει, στην περίπτωση πλήρως ανέργου ο οποίος πληροί τους όρους που απαιτούνται από τη νομοθεσία του αρμόδιου κράτους μέλους για να έχει δικαίωμα παροχών και ο οποίος μεταβαίνει σε άλλο κράτος μέλος, ότι η άρση των ρητρών κατοικίας εφαρμόζεται μόνο στις περιπτώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 64 του ίδιου κανονισμού και εντός των ορίων που καθορίζονται σε αυτό.
- 49 Όπως υποστήριξαν κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση η Δανική, η Σουηδική και η Νορβηγική Κυβέρνηση, από τον συνδυασμό των άρθρων 7 και 63, καθώς και του άρθρου 64, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 883/2004 σαφώς προκύπτει ότι η δυνατότητα εξαγωγής των παροχών ανεργίας που δικαιούται ο πλήρως άνεργος ο οποίος μεταβαίνει σε άλλο κράτος μέλος για να αναζητήσει εκεί εργασία διασφαλίζεται, αφενός, κατά την περίοδο των τριών μηνών, δυνάμει του άρθρου 64, παράγραφος 1, στοιχείο γ', πρώτο τμήμα της περιόδου, του κανονισμού αυτού, και, αφετέρου, ενδεχομένως, κατά την περαιτέρω περίοδο έως το ανώτατο όριο των έξι μηνών, στην περίπτωση που δόθηκε στον ενδιαφερόμενο παράταση της περιόδου των τριών μηνών δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας του συγκεκριμένου κράτους μέλους.
- 50 Εξάλλου, όπως επισήμανε, κατ' ουσίαν, ο γενικός εισαγγελέας στα σημεία 80 και 81 των προτάσεων του, οι αποκλίσεις που υφίστανται μεταξύ των συστημάτων και των μέτρων των κρατών μελών που έκαναν χρήση της ευχέρειας η οποία προβλέπεται στο άρθρο 64, παράγραφος 1, στοιχείο γ', δεύτερο τμήμα της περιόδου, του κανονισμού 883/2004 δεν μπορούν να θεωρηθούν ως περιορισμοί της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων, καθόσον το άρθρο 48 ΣΛΕΕ προβλέπει τον συντονισμό των νομοθεσιών των κρατών μελών και όχι την εναρμόνισή τους, δεδομένου ότι οι ουσιαστικές και διαδικαστικές διαφορές μεταξύ των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης των κρατών μελών και, κατά συνέπεια, μεταξύ των δικαιωμάτων των προσώπων που είναι ασφαλισμένα στα συστήματα αυτά δεν επηρεάζονται από την εν λόγω διάταξη (βλ., υπό την έννοια αυτή, αποφάσεις της 16ης Ιουλίου 2009, von Chamier-Glisczinski, C-208/07, EU:C:2009:455, σκέψη 84, καθώς και της 11ης Απριλίου 2013, Jeltel κ.λπ., C-443/11, EU:C:2013:224, σκέψη 43).

- 51 Όσον αφορά τα κριτήρια βάσει των οποίων ο αρμόδιος φορέας μπορεί να παρατείνει την περίοδο εξαγωγής των παροχών ανεργίας έως το ανώτατο όριο των έξι μηνών, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι, όταν, όπως στην υπό κρίση υπόθεση, το οικείο κράτος μέλος έχει ασκήσει την ευχέρεια που προβλέπεται στο άρθρο 64, παράγραφος 1, στοιχείο γ', δεύτερο τμήμα της περιόδου, του κανονισμού 883/2004, σ' αυτό εναπόκειται, εφόσον ο κανονισμός δεν προβλέπει κριτήρια, να θεσπίσει, τηρουμένου του δικαίου της Ένωσης, εθνικά μέτρα που να οριοθετούν το περιθώριο εκτιμήσεως του αρμόδιου φορέα, διευκρινίζοντας ιδίως τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες πρέπει ή δεν πρέπει να χορηγείται παράταση της περιόδου εξαγωγής των παροχών ανεργίας πέραν των τριών μηνών και έως το ανώτατο όριο των έξι μηνών στον άνεργο που μεταβαίνει σε άλλο κράτος μέλος για να αναζητήσει εκεί εργασία.
- 52 Εν προκειμένω, όπως προκύπτει από τα στοιχεία της δικογραφίας που υποβλήθηκε στο Δικαστήριο, καθώς και από τις διευκρινίσεις που παρέσχε η Ολλανδική Κυβέρνηση κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, το Βασίλειο των Κάτω Χωρών δεν άσκησε, αρχικώς, την ευχέρεια που παρέχεται από το άρθρο 64, παράγραφος 1, στοιχείο γ', δεύτερο τμήμα της περιόδου, του κανονισμού 883/2004, κατ' εφαρμογήν οδηγιών του Υπουργού Κοινωνικών Υποθέσεων και Απασχόλησης του Ιανουαρίου του 2011. Ωστόσο, εν συνεχεία, μετά την έκδοση της αποφάσεως της 2ας Οκτωβρίου 2013 στην υπόθεση της κύριας δίκης, με την οποία το *Rechtbank Amsterdam* (πρωτοδικείο του Αμστερνταμ) έκρινε ότι η απόρριψη αιτήσεως για παράταση πέραν των τριών μηνών της εξαγωγής των παροχών ανεργίας πρέπει να είναι αιτιολογημένη, ο *Uwv*, μολονότι ενέμεινε στην αρχή ότι αίτηση αυτής της φύσεως δεν μπορεί να γίνει δεκτή, αποφάσισε ότι οι ιδιαίτερες περιστάσεις της προκειμένης περιπτώσεως, και ιδίως η ύπαρξη συγκεκριμένων και ορατών προοπτικών απασχολήσεως, δικαιολογούν την αποδοχή της αιτήσεως αυτής. Ειδικότερα, όπως προκύπτει από τα στοιχεία που περιέχονται στην απόφαση περί παραπομπής, ο *Uwv* έκρινε ότι οι περιστάσεις αυτές συντρέχουν όταν ο ενδιαφερόμενος έχει δρομολογήσει διαδικασία η οποία είναι δυνατό να καταλήξει στην εξεύρεση απασχόλησης και η οποία απαιτεί την παράταση της διαμονής στο κράτος μέλος υποδοχής, ή όταν ο ενδιαφερόμενος έχει προσκομίσει δήλωση προθέσεως από εργοδότη που του προσφέρει πραγματική προοπτική προσλήψεως στο εν λόγω κράτος μέλος.
- 53 Υπό τις περιστάσεις αυτές, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 78 των προτάσεών του, το κράτος μέλος παραμένει εντός των ορίων που επιτρέπονται από το δίκαιο της Ένωσης εάν λάβει μέτρα βάσει των οποίων η παράταση της περιόδου εξαγωγής των παροχών ανεργίας έως το ανώτατο όριο των έξι μηνών είναι δυνατή μόνον εφόσον πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις.
- 54 Κατόπιν όλων των ανωτέρω σκέψεων, στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 64, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 883/2004 έχει την έννοια ότι δεν αντιτίθεται σε εθνικό μέτρο, όπως το επίμαχο στην υπόθεση της κύριας δίκης, το οποίο επιβάλλει στον αρμόδιο φορέα να απορρίπτει κατά κανόνα κάθε αίτηση παρατάσεως της περιόδου εξαγωγής παροχών ανεργίας πέραν των τριών μηνών, εκτός εάν ο εν λόγω φορέας εκτιμά ότι η απόρριψη της αιτήσεως αυτής θα κατέληγε σε παράλογο αποτέλεσμα.

Επί του δευτέρου ερωτήματος

- 55 Λαμβανομένης υπόψη της απαντήσεως που δόθηκε στο πρώτο ερώτημα, παρέλκει η απάντηση στο δεύτερο ερώτημα.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 56 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπύπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πρώτο τμήμα) αποφαινεται:

Το άρθρο 64, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού (ΕΚ) 883/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας, έχει την έννοια ότι δεν αντιτίθεται σε εθνικό μέτρο, όπως το επίμαχο στην υπόθεση της κύριας δίκης, το οποίο επιβάλλει στον αρμόδιο φορέα να απορρίπτει κατά κανόνα κάθε αίτηση παρατάσεως της περιόδου εξαγωγής παροχών ανεργίας πέραν των τριών μηνών, εκτός εάν ο εν λόγω φορέας εκτιμά ότι η απόρριψη της αιτήσεως αυτής θα κατέληγε σε παράλογο αποτέλεσμα.

(υπογραφές)